

DOI: 10.31866/2410-1311.35.2019.188801
УДК 338.48-61:94-027.36

ІСТОРИЧНА РЕКОНСТРУКЦІЯ ЯК РЕСУРС ПОДІЄВОГО ТУРИЗМУ

Килимистий Сергій Михайлович

Викладач,

ORCID: 0000-0002-0715-7700, e-mail: smkylym@ukr.net,

Київський національний університет культури і мистецтв,
вул. Є. Коновальця, 36, Київ, Україна, 01133

Для цитування:

Килимистий, С.М. (2019). Історична реконструкція як ресурс подієвого туризму. *Питання культурології*, (35), 136-147. doi: <https://doi.org/10.31866/2410-1311.35.2019.188801>.

Анотація

Мета статті. Дослідити історичну реконструкцію як ресурс подієвого туризму України. Розкрити наукові погляди на поняття подієвого туризму, а також його нематеріального ресурсу – історичної реконструкції. Методологія дослідження полягає у застосуванні методів спостереження і порівняння, аналізу та синтезу, систематизації та узагальнення, конкретно-пошукового та логічного методів, рефлексії власного практичного досвіду. Наукова новизна полягає у тому, що в статті вперше досліджується історична реконструкція в Україні у контексті ресурсу подієвого туризму. Здійснена тематична класифікація клубів історичної реконструкції в Україні. Висновки. Отримані результати свідчать про те, що сучасний стан розвитку історичної реконструкції в Україні дозволяє констатувати наявність достатніх нематеріальних (культурно-історичних, історико-демографічних), а також матеріальних (інфраструктурних) ресурсів для їх ефективного використання у процесі становлення вітчизняного подієвого туризму. Основними нематеріальними ресурсами подієвого туризму історико-культурної спрямованості в Україні є клуби історичної реконструкції, а також події, відтворені членами цих клубів. Діяльність клубів історичної реконструкції формує субкультуру, яка теж може розглядатися як ресурс даного виду туризму. Результати дослідження мають практичну значущість, що полягає у можливості використання нематеріальних історико-культурних ресурсів у практиці туристичної діяльності, що дозволить підвищити якість турпродукту, урізноманітнити його зміст і форму, підвищити рівень його атрактивності, а відтак і збільшити турпотоки в межах подієвого туризму.

Ключові слова: історична реконструкція; історико-реконструкторський рух; клуб історичної реконструкції; історична анімація; історична подія; подієвий туризм

Вступ

За даними Всесвітньої туристичної організації, у 2018 році Україну відвідало 14,2 млн іноземців (78 місце у рейтингу туристичної конкурентоспроможності).

сті). Але, на думку аналітиків, далеко не всі з них відвідують нашу країну з туристичною метою. Пропорційні за площею і кількістю населення країни мають такі показники: Франція – 89,400 млн, Іспанія – 82,8 млн, Італія – 62,1 млн. Сусідню Польщу відвідало близько 20 млн туристів, а Угорщину – близько 30 ("International Tourism Highlights", 2019).

Ці показники демонструють суттєву різницю у розвитку вітчизняного туризму порівняно з європейськими країнами.

Очевидно, що гальмування розвитку туристичної галузі України має як об'єктивні, так і суб'єктивні причини. Серед об'єктивних чинників головним є недостатній для туристів із цивілізованих країн рівень забезпечення безпеки туриста (бойові дії на території країни). До суб'єктивних відносимо низький рівень екологічної культури українців, недостатню увагу держави до реклами туристичного продукту в країні, неконкурентний рівень сервісу. Негативним чинником впливу на розвиток вітчизняного туризму є також неефективне використання туристичних (матеріальних і нематеріальних) ресурсів.

Одним зі шляхів покращення ситуації в українському туризмі є використання вже існуючих нематеріальних ресурсів у сфері подієвого туризму, а саме історичної реконструкції. Дослідження історичної реконструкції як ресурсу подієвого туризму в Україні, на нашу думку, вкрай необхідне, оскільки його результати допоможуть вітчизняним туроператорам зорієнтуватись у якості, кількості і можливості використання у туристичній діяльності її суб'єктів і об'єктів, а відтак, підвищити соціокультурну і економічну ефективність українського туризму.

Проблемі вивчення туристичних ресурсів присвячені праці багатьох вчених – економістів, маркетологів, рекреологів, географів. В Україні детальна поелементна структура туристичних ресурсів, у тому числі і нематеріальних, відображена в наукових працях О. Бейдика, який одним із перших у вітчизняній туристології розробив класифікацію туристичних ресурсів. О. Любимцева поточні події та явища визначила як туристичний ресурс. М. Мальська та Н. Антонюк виявили синтетичні якості туристичних ресурсів. Н. Паньків ґрунтовно дослідила українське і світове ресурсознавство та ін.

Серед західних дослідників слід виділити П. Дефера, який запропонував розглядати нематеріальні ресурси туризму поряд із природними і матеріальними.

Зміст, ресурсні властивості історичної реконструкції досліджували переважно західні вчені. Так, Д. Пікард і М. Робінсон акцентували увагу на соціальних аспектах історичної реконструкції, а Е. Брунер, Б. Гудакар і Г. Болдуїн – на освітніх. Український дослідник О. Петренко визначив історичну реконструкцію як масовий вид рольової гри.

Але вищезазначені автори, досліджуючи різноманітні проблеми туристичних ресурсів, не розкрили питання використання історичної реконструкції як ресурсу подієвого туризму.

■ Мета статті

Дослідити історичну реконструкцію як ресурс подієвого туризму України.

Для досягнення мети були застосовані такі методи дослідження: спостереження і порівняння для виявлення і спеціалізації клубів історичної реконструкції,

аналізу та синтезу для розуміння значущості діяльності клубу як нематеріального ресурсу подієвого туризму, систематизації та узагальнення для створення тематичної класифікації клубів історичної реконструкції, конкретно-пошуковий та логічний, за допомогою яких була створена оцінка ринку історичної реконструкції в Україні, та метод рефлексії власного практичного досвіду.

Висвітлення історичної реконструкції як ресурсу подієвого туризму України потребує виконання наступних завдань:

- аналізу базових дефініцій історичної реконструкції;
- характеристики основних етапів розвитку історико-реконструкторського руху;
- характеристики змісту і різновидів сучасної історичної реконструкції як ресурсу подієвого туризму в Україні.

■ Виклад матеріалу дослідження

Подієвий туризм – це порівняно молодий напрям туризму як в Україні, так і у світі, в якому головною мотивацією споживачів є інтерес до відвідування певної спортивної, розважальної, музичної або іншої події та участь у ній. Унікальні події тури поєднують у собі рекреацію, відпочинок та розваги одночасно (Олійник & Шикіна, 2016). Структура подієвого туризму базується на культурно-пізнавальних, спортивних, професійно орієнтованих, рекламних заходах. Основними функціями подібних заходів є консолідація місцевого населення, культивування позитивних героїв, підтримування традицій і, останнім часом, залучення туристів у місця їх проведення.

Соціологи Д. Пікард і М. Робінсон акцентують увагу на історичних реконструкціях, які, на їхню думку, «є складними нашаруваннями соціальної реальності», що не тільки відзначають єдність людей, а й дають можливість «врятуватися від сучасності» через театральне дійство (що можливо, тільки коли в ньому беруть участь багато людей) (Picard & Robinson, 2002, с. 70). Е. Брунер вважає, що «жива історія» може бути хорошим способом дізнатися про минуле (Bruner, 1994, с. 406). Такої ж думки дотримуються Б. Гудакр і Г. Болдуїн, які вважають, що автентичність не повинна бути бар'єром для розуміння «головної істини» про минуле (Goodacre & Baldwin, 2002, с. 73).

Очевидно, що минуле у «живих картинках», які створюють реконструктори, цікавить щодалі більшу кількість людей. Подієвий туризм у XXI сторіччі є одним із видів туризму, які мають найвищу динаміку розвитку. Запорукою сталого розвитку цього виду туризму стали технології використання нематеріальних історико-культурних ресурсів у формі костюмованих видовищ, які застосовують у своїй практиці туроператори.

До нематеріальних ресурсів В. Квартальнов (2014) відносить мистецтво (музику, танець, образотворче мистецтво), народні промисли, історію, літературу, релігію, індустрію та бізнес, агрокультуру, освіту і науку, національну кухню. В цілому погоджуючись із визначенням автора, пропонуємо додати до цього переліку такі важливі ресурси культурно-пізнавального та подієвого видів туризму, як свято і гру.

Свято є найпоширенішою подією у туризмі. Саме ця форма традиційного дозвілля найбільше вплинула на появу нового динамічного виду туризму – подіє-

вого. У практиці туристичної діяльності усі інші форми, що мають соціокультурну сутність, розглядаються як різновиди свята. Це стосується фестивалів, карнавалів, великих рекламних акцій і презентацій тощо.

Найефективнішим засобом пізнання культури народу є безпосередня участь туриста в одному зі свят (фестивалів, карнавалів) того народу чи етносу, гостем якого він став. Зазвичай свято – це комплексний захід, в якому засобами виразності представлені музика, пісня, танець, слово, елементи театралізації, гра тощо. Всі ці види мистецтва презентують культуру народу в особливій образно-виразній формі. Саме безпосередня участь туриста у святі є основною ознакою анімаційної заходу. Саме анімація святкового дозвілля створює умови для задоволення більшості духовних потреб туриста. Це стосується також історичної реконструкції.

Атрактивними об'єктами подієвого туризму найчастіше стають не історико-культурні пам'ятки, а свята. Вони можуть бути представлені у формі змагань із традиційних автентичних видів ігор, як, наприклад, Фестиваль вікінгів у Великобританії чи Данії, Афінський марафон у Греції, Апельсинові бої в Івреї (Італія), Бій біків в іспанській Памплоні або середньовічний фестиваль-ярмарок «Форпост» в українському Кам'янці-Подільському.

Одним із найважливіших елементів свята, а також важливим самодостатнім ресурсом туризму є гра. Цей ресурс може мати як нематеріальне, так і матеріальне вираження у межах туристичної діяльності. Історична реконструкція поєднує в собі елементи свята і рольової гри (театралізації).

В контексті історичної реконструкції доцільним буде звернення до одного з різновидів ігрової культури – рольової гри. Саме її розглядає О. Петренко (2012) базовою формою реконструкції, у якій гравці виступають як вигадані чи реальні персонажі за різних сюжетних обставин, розігруючи їх за власним сценарієм або власною імпровізацією. На думку дослідника, головною рисою історичної реконструкції є жива, фізична взаємодія, театральний тип інтерпретації ролей, наявність ігрового реквізиту (костюмів, зброї) та використання історико-культурних пам'яток (фортець, палаців, майданів і вулиць середньовічних міст) як реальні декорації рольової гри. Завдячуючи використанню святково-ігрових ресурсів, останніми роками спостерігається посилення динаміки розвитку подієвого туризму в Україні.

І. Смаль (2010) зазначає, що в українській туристичній індустрії поступово формується культура відродження, створення, накопичення і використання подієвих ресурсів. Це впливає на формування тимчасових туристичних потоків та їх просторову організацію, урізноманітнює національний туристичний продукт, стимулює розвиток обслуговуючих супутніх виробництв.

Слід зазначити, що переважна частина культурної спадщини України не використовується або використовується частково у туристичному процесі, що зменшує соціокультурну ефективність туризму. Це передусім стосується ресурсів етнічного і етнографічного, частково музейного і археологічного видів туризму. Теми славних сторінок історії України (наприклад, епох Київської Русі чи козацтва) могли б посилити туристичний інтерес до країни у туристів, які відвідують заходи подієвого туризму: музейні, фортечні, вулично-майданні дійства історичного спрямування.

Причиною такого стану речей є проблеми соціально-економічного (низький рівень фінансування програм по збереженню культурної спадщини), соціально-культурного (відсутність розуміння значущості культурного туризму на місцях, а відтак і креативності у розробці інноваційних програм його розвитку) характеру, нерозробленість теоретичного і, особливо, методолого-технологічного забезпечення туристичної діяльності.

Сьогодні одним із ресурсів подієвого туризму є клуби історичної реконструкції, учасники яких стають дослідниками історичних подій, сценаристами і режисерами їх сучасних інтерпретацій. Головною культурологічною функцією клубів є трансформація культурного надбання людства у формі «живої історії», тобто анімаційної візуалізації, що відтворює реальні події минувшини, автентичний побут, дозволила та інші прояви життєдіяльності людей різних епох переважно європейських країн. Ресурсами історичної реконструкції є історія народів у матеріальному (історико-архітектурні пам'ятки) та нематеріальному (історичні факти) проявах. До числа історико-демографічних ресурсів слід віднести членів клубів історичної реконструкції, які виконують роль аніматорів-реконструкторів під час відтворювальних акцій.

Історія реконструкторського руху бере свій початок у XVII столітті. У 1687 році англійський король Яків II розіграв під Лондоном взяття Будапешта, попередньо вдягнувши гравців обох сторін у відповідну для того бою форму (Куєвда, Летцев, Литовський, Маслюк, & Рождественський, 2012).

Новітня історія цього явища соціокультурної діяльності вперше з'явилась у США і Великобританії в середині 1960-х років. Саме тоді в цих країнах майже одночасно з'явилися перші клуби за інтересами, що займалися історією громадянських війн (1642–1651 рр. і 1861–1865 рр.). В Англії ініціаторами їх створення стали історики, які прагнули уточнити деталі «на місцевості» і перевірити гіпотези. Залучені ними добровольці-любители захопились оригінальною ідеєю, доповнивши перелік істинно англійських хобі ще одним їх різновидом (Карпов, 2007).

Вже у 1980-х роках історична реконструкція стала розповсюдженою соціокультурною практикою у Європі і США. Динаміка історико-реконструкторського руху зростала, розширювалось коло інтересів реконструкторів – від давньоримських баталій до Фолклендської війни. Найбільш популярними виявилися клуби, що займалися відтворенням подій періодів Стародавніх Риму і Греції, епохи вікінгів, Столітньої війни, Бургундської війни, наполеонівських війн, Громадянської війни у США, Першої і Другої світових війн. Однак є і доволі специфічні об'єднання. До прикладу, реконструктори франко-прусської війни, індійської війни XIX століття, пірати XVII–XVIII століть тощо.

Історія клубів історичної реконструкції в Україні розпочалася з набуттям країною незалежності, з початку 90-х років XX сторіччя. Нині реконструкторський рух дістав широких масштабів, охопивши усі регіони України. Дослідивши тематичну специфіку діяльності клубів історичної реконструкції, ми дійшли висновку, що їх умовно можна поділити на чотири основні групи:

- клуби реконструкції війни і побуту епохи європейського Середньовіччя;
- клуби реконструкції давньослов'янського побуту і війни;

- клуби реконструкції подій козацької доби;
- клуби реконструкції подій Другої світової війни.

Проведені нами польові дослідження дозволили класифікувати клуби історичної реконструкції за їх тематичним спрямуванням (табл.).

Таблиця 1.

Тематична класифікація клубів історичної реконструкції в Україні

№ Тематика клубів історичної реконструкції	Клуби історичної реконструкції
1. Клуби реконструкції війни і побуту епохи європейського Середньовіччя	Міжнародна військово-історична асоціація; Міжклубне об'єднання «Слов'янський союз»; «Цитадель» (м. Київ); «Київ Наварра» (м. Київ); «Гент» (м. Рівне); «Чортополох» (м. Івано-Франківськ); «Сталевий Грифон» (м. Львів); Клуб середньовічного фехтування і танців «Пантера» (м. Львів); «Кінно-історичний театр Сармати» (м. Львів); гурт «Untrop» (м. Івано-Франківськ); «Подільська хоругва» (м. Кам'янець-Подільський); Фаєр-група «Коли приходить ніч» (м. Львів).
2. Клуби реконструкції давньослов'янського побуту і війни	Міжклубне об'єднання «Дорогобуж»; «Вікінг» (м. Дніпро); «Гульбіще» (м. Чернігів); «Вестфольд» (м. Одеса); «Хорс» (м. Херсон); «Віверіца» (м. Київ); «Лодь» (м. Рівне); Асоціація реконструкції давньослов'янського військового побуту «Ярь Туръ» (м. Київ); «Койдаг» (м. Дніпро); «Олеш'є» (міста Київ–Херсон–Олешки).

**3. Клуби реконструкції подій
козацької доби**

Чигиринський реєстровий полк;
Київський (має підрозділи у Кам'янці-
Подільському та Одесі) реєстровий полк;
«Подільська повстанська купа»;
Печерська сотня реєстрового козацтва;
Київський кінний театр;
Запорізький кінний театр;
Полк чорних запорожців (1918–1921 рр.).

**4. Клуби та об'єднання
реконструкції подій
Другої світової війни**

«Gebirgsjäger Regiment 98»;
«Гессен»;
«Красная звезда»;
«Рубіж-Дніпро»;
«Східний Вал»;
«ЛССАГ».

Основними формами історичної реконструкції в Україні є фестивалі і турніри. Історичні фестивалі функціонують за тими ж структурно-організаційними принципами, що і фестивалі інших тематичних спрямувань. Турніри, а також бургурти (реконструкції польових битв) мають притаманні лише історичній реконструкції риси. В них акцент робиться на відтворення елементів військової історії певних епох, що суттєво впливає на визначення стратегії заходу, формування відповідної інфраструктури.

В Україні з початку 1990-х років почала формуватися інфраструктура історичної анімації, до якої входять фортифікаційні споруди, місця бойових дій та спеціально створені історико-культурні центри та парки. Одним з останніх таких осередків став парк у селі Копачів Обухівського району Київської області «Київська Русь».

Одним із найатрактивніших осередків реконструкторського руху в Україні є місто Кам'янець-Подільський Хмельницької області. Цей туристичний центр має усі можливості (суцільна історична забудова старого міста, туристична інфраструктура, рельєф, насичена подіями давня історія) для організації великих історико-культурних акцій. Нині ці можливості використовуються не повною мірою. Місто Кам'янець-Подільський має досвід організації кількох фестивалів історико-культурного спрямування: «Подільська веселка», «Остання столиця УНР», «Фестиваль ковалів», «Terra heroika», «Форпост», «Schola militaria». Усі вони використовуються туроператорами при розробці подієвих турів ("Фестивалі Кам'янця-Подільського", 2019).

На відстані 20 кілометрів від Кам'янця-Подільського функціонує один із найвідоміших туристичних об'єктів України – Хотинська фортеця. На її базі відбуваються фестивалі «Хотин 1621», «Середньовічний Хотин», «Битва націй». У 2018 році у програмі «Битви націй» взяли участь 32 команди з різних країн світу. Це наймасовіший міжнародний турнір в Україні, проведення якого суттєво вплинуло на розвиток вітчизняної історичної реконструкції, а відтак і подієвого туризму (у середньому фестиваль відвідує 30 тис. туристів).

Одним із головних осередків історичної реконструкції в Україні є місто Львів і Львівська область. Серед львівських подій, вартих уваги туристів, слід виокремити День Львова, «Парад-карнавал», фестивалі «Львів стародавній», «Ту Стань!» тощо.

Приклад останнього фестивалю доводить можливість використання природного об'єкта (нині великої галявини біля підніжжя скельного нашарування) для відтворення історичних подій середньовічної Русі, які точилися навколо її західного форпосту – фортеці, побудованої на цих скелях у IX сторіччі. Поєднання природних (Тустань міститься на території Національного природного парку «Сколівські Бескиди») з археологічними та історичними ресурсами дозволяє підвищити рівень атрактивності події і залучити у цю місцевість велику кількість туристів. За останні 5 років фестиваль у середньому відвідує близько 10 тис. туристів і 1 тис. реконструкторів щороку. Можливості фестивального простору та інфраструктури, а також вимоги до збереження навколишнього середовища обмежують збільшення туристичних потоків.

Ресурсну базу історичної реконструкції, а відтак і подієвого туризму України становлять фортеці Меджибожа, Дубна, Луцька, Білгород-Дністровського; замкові комплекси Бережан, Ужгорода, Мукачєвого, Олеського та ін. Турніри також відбуваються у Луцьку, Львові, Білгород-Дністровському.

До подій, що формують вітчизняний історико-реконструкторський рух, належать фестивалі «Живе Середньовіччя» (Івано-Франківськ), «Стародавній Меджибіж» (Хмельницька обл.), «Фестиваль історичної реконструкції» в Ужгороді, «Дубинська фортеця» (Рівненська обл.). До наймасштабніших реконструкцій військових баталій XX ст. належать «Честь і слава» (с. Нові Петрівці, що на Київщині), «Форсування Дніпра» (Дніпропетровська обл.), «День визволення Вінниці», «Бій під Крутами».

Висновки

Сучасний стан розвитку історичної реконструкції в Україні дозволяє констатувати наявність достатніх нематеріальних (культурно-історичних, історико-демографічних), а також матеріальних (інфраструктурних) ресурсів для їх ефективного використання у процесі становлення вітчизняного подієвого туризму:

— ресурсами, що мають суттєвий вплив на розвиток подієвого туризму в Україні, є об'єкти культурної спадщини (фортеці, замки), клуби історичної реконструкції різного тематичного спрямування, історико-реконструкторські події (свята, фестивалі, турніри, бугурти);

— наявність культурно-історичних, історико-демографічних, соціально-економічних (інфраструктурних) ресурсів у багатьох регіонах України, переорієнтація туристичних потоків на заходи історичної реконструкції, зацікавленість у проведенні таких заходів місцевих адміністрацій дозволяє спостерігати стійку динаміку розвитку історико-реконструкторського руху і його впливу на становлення вітчизняного подієвого туризму.

Дослідження має практичну значущість, що полягає у можливості використання нематеріальних історико-культурних ресурсів у практиці туристичної діяльності, що дозволить підвищити якість турпродукту, урізноманітнити його

зміст і форму, підвищити рівень його атрактивності, а відтак і збільшити турпо- токи в межах подієвого туризму.

Результати даної роботи мають перспективу подальшого дослідження ре- сурсної бази подієвого туризму. Об'єктне поле історичної реконструкції в Україні постійно змінюється, з'являються нові ідеї, інфраструктурні об'єкти, реконст- рукторські клуби, події, що видозмінюють і доповнюють ресурсну базу даного виду туризму. Ці зміни потребують постійного відстеження, аналізу та узагальнення. Обрана нами проблематика може використовуватися науковцями для пошуків шляхів підвищення соціокультурної та економічної ефективності функціонуван- ня туристичної галузі України.

■ Список використаних джерел

- Карпов, В. (2007). Военно-историческая реконструкция или "Living History". Журнал "Реконструктор". *Альманах*, 5. Retrieved from http://www.geraldika.org/05_2007_33.htm.
- Квартальнов, В.А. (2014). *Туризм* (2-е изд.). Москва: Финансы и статистика.
- Куєвда, В.Т., Летцев, В.М., Литовський, В.Ф., Маслюк, А.М., & Рождественський, Ю.Т. (2012). *Історико-психологічна реконструкція психологічної думки в етнокультурному просторі України* [Монографія]. Київ; Кіровоград: Імекс.
- Олійник, В.В., & Шикіна, О.В. (2016). Сучасний стан та перспективи розвитку подієвого туризму на території України. *Глобальні та національні проблеми економіки*, 14, 487-490.
- Паньків, Н. (2011). *Туристичне ресурсознавство*. Львів: Український бестселер.
- Петренко, О.С. (2012). Субкультури рольовиків і реконструкторів в Україні. *Вісник Луганського національного університету ім. Т. Шевченка. Соціологічні науки*, 2, 126-133.
- Смаль, І.В. (2010). *Туристичні ресурси світу*. Ніжин: Ніжинський державний університет ім. М. Гоголя.
- Фестивалі Кам'янець-Подільського – 2019. (2019). Retrieved from <https://vdalo.info/festivali-kam-yantsya-podilskogo-2019/>.
- Bruner, E.M. (1994). Abraham Lincoln as authentic reproduction: A critique of postmodernism. *American Anthropologist*, 96, 2, 397-415. doi: 10.1525/aa.1994.96.2.02a00070.
- Goodacre, E.J., & Baldwin, G. (2002). *Living the past: reconstruction, recreation, re-enactment, and education at museums and historical sites*. London: Middlesex University Press.
- International Tourism Highlights 2019. Europe International tourist arrivals and tourism receipts by country of destination Edition. (2019). World Tourism Organization. Retrieved from <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284421152>.
- Picard, D., & Robinson, M. (Eds.) (2006). *Festivals, Tourism and Social Change*. Clevedon: Channel View Publications.

■ References

- Bruner, E.M. (1994). Abraham Lincoln as authentic reproduction: A critique of postmodernism. *American Anthropologist*, 96, 2, 397-415. doi: 10.1525/aa.1994.96.2.02a00070 [in English].

- Festyvali Kam'iantsia-Podilskoho – 2019 [Kamianets-Podilskyi Festival – 2019]. (2019). Retrieved from <https://vdalo.info/festyvali-kam-yantsya-podilskogo-2019/> [in Ukrainian].
- Goodacre, E.J., & Baldwin, G. (2002). *Living the past: reconstruction, recreation, re-enactment, and education at museums and historical sites*. London: Middlesex University Press [in English].
- International Tourism Highlights 2019. Europe International tourist arrivals and tourism receipts by country of destination Edition. (2019). World Tourism Organization. Retrieved from <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284421152> [in English].
- Karpov, V. (2007). Voenno-istoricheskaia rekonstruktsiia ili "Living History". Zhurnal "Rekonstruktor" [Military historical reconstruction or "Living History". Reconstructor Magazine]. *Almanakh*, 5. Retrieved from http://www.geraldika.org/05_2007_33.htm [in Russian].
- Kuievda, V.T., Lettsev, V.M., Lytovskiy, V.F., Masliuk, A.M., & Rozhdestvenskiy, Yu.T. (2012). *Istoryko-psykholohichna rekonstruktsiia psykholohichnoi dumky v etnokulturnomu prostori Ukrainy [Historical and psychological reconstruction of psychological thought in the ethno-cultural space of Ukraine]* [Monograph]. Kyiv; Kirovohrad: Imeks [in Ukrainian].
- Kvartalnov, V. A. (2014). *Turizm [Tourism]* (2nd ed.). Moscow: Finansy i statistika [in Russian].
- Oliinyk, V.V., & Shykina, O.V. (2016). Suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku podiievoho turizmu na terytorii Ukrainy [The current state and prospects of event tourism development in Ukraine]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*, 14, 487-490 [in Ukrainian].
- Pankiv, N. (2011). *Turystychni resursoznavstvo [Tourist resource science]*. Lviv: Ukrainyskiy bestseller [in Ukrainian].
- Petrenko, O.S. (2012). Subkultury rolovykiv i rekonstruktoriv v Ukraini [Subcultures of roleplayers and reconstructors in Ukraine]. *Visnyk Luhanskoho natsionalnoho universytetu im. T. Shevchenka. Sotsiologichni nauky*, 2, 126-133 [in Ukrainian].
- Picard, D., & Robinson, M. (Eds.) (2006). *Festivals, Tourism and Social Change*. Clevedon: Channel View Publications [in English].
- Smal, I.V. (2010). *Turystychni resursy svitu [Tourism resources of the world]*. Nizhyn: Nizhynskiy derzhavnyi unyversytet im. M. Hoholia [in Ukrainian].

HISTORICAL RECONSTRUCTION AS A RESOURCE OF EVENT TOURISM

Serhii Kylymystyi

Lecturer,

ORCID: 0000-0002-0715-7700, e-mail: smkylym@ukr.net,

Kyiv National University of Culture and Arts,

Kyiv, Ukraine

Abstract

The purpose of the article is to explore historical reconstruction as a resource for event tourism in Ukraine. Scholarly views on the concept of event tourism, as well as its intangible resource – historical reconstruction are revealed. The research methodology is to apply methods of observation and comparison, analysis and synthesis, systematization and generalization, specific search and logical methods, a reflection of one's own practical experience. The scientific novelty lies in the fact that for the first time the historical reconstruction in Ukraine is studied in the context of the event tourism resource. Thematic classification of historical reconstruction clubs in Ukraine has been carried out. Conclusions. The current status of historical reconstruction in Ukraine allows us to ascertain the presence of sufficient intangible (cultural-historical, historical-demographic), as well as material (infrastructural) resources for their effective use in the formation of national event tourism. The main intangible resources of historical and cultural-oriented event tourism in Ukraine are historical reconstruction clubs, as well as events created by members of these clubs. The activities of historical reconstruction clubs form a subculture, which can also be considered as a resource for this type of tourism. The results of the study are of practical importance, which consists in the possibility of using intangible historical and cultural resources in the practice of tourism activities, which will improve the quality of the tour product, diversify its content and form, raise its level of attractiveness, and, consequently, increase tourist flows within the boundaries of event tourism.

Keywords: historical reconstruction; historical and reconstruction movement; historical reconstruction club; historical animation; historical even; event tourism

■ ИСТОРИЧЕСКАЯ РЕКОНСТРУКЦИЯ КАК РЕСУРС СОБЫТИЙНОГО ТУРИЗМА

■ **Килимистый Сергей Михайлович**

■ *Преподаватель,*

ORCID: 0000-0002-0715-7700, e-mail: smkylym@ukr.net,

*Киевский национальный университет культуры и искусств,
Киев, Украина*

■ **Аннотация**

Цель статьи. Исследовать современное состояние исторической реконструкции в Украине в контексте ее использования как ресурс событийного туризма. Раскрываются научные взгляды на понятие событийного туризма, а также его нематериального ресурса – исторической реконструкции. Методология исследования заключается в применении методов наблюдения и сравнения, анализа и синтеза, систематизации и обобщения, конкретно-поискового и логического методов, рефлексии собственного практического опыта. Научная новизна заключается в том, что в статье впервые исследуется историческая реконструкция в Украине в контексте ресурса событийного туризма. Осуществлена тематическая классификация клубов исторической реконструкции в Украине. Выводы. Современное состояние исторической реконструкции в Украине позволяет констатировать наличие достаточных нематериальных (культурно-исторических, историко-демографических), а также материальных (инфраструктурных) ресурсов для их эффективного использования в процессе становления отечественного событийного туризма. Основными нематериальными ресурсами событийного туризма историко-культурной направленности в Украине являются клубы исторической реконструкции, а также события, воссозданные членами этих клубов. Деятельность клубов исторической реконструкции формирует субкультуру, которая тоже может рассматриваться как ресурс данного вида туризма. Результаты исследования имеют практическую значимость, которая заключается в возможности использования нематериальных историко-культурных ресурсов в практике туристической деятельности, что позволит повысить качество турпродукта, разнообразить его содержание и форму, поднять уровень его привлекательности и, следовательно, увеличить туристические потоки в границах событийного туризма.

■ **Ключевые слова:** историческая реконструкция; историко-реконструкторское движение; клуб исторической реконструкции; историческая анимация; событийный туризм